

Jakkel Mihály erdész, fafaragó művész

Gyöngyösön él az a kiváló egyéniség, aki művészi színvonalú faragványairól, szobrairól vált ismertté, és aki munkásságával beírta nevét az erdészet történetébe. A ma 89. évében járó Jakkel Mihály még most is korát meghazudtoló lelkesedéssel és munkabírással dolgozik, készíti szebbnél szebb faragványait, domborműveit.

Az Egri Erdőgazdaságról szóló könyvemben már megemlítettem az erdészetben dolgozó művészhetségek sorában, régóta tudok róla, találkoztam műveivel, de valójában keveset tudtam munkásságáról. Hajtott a kíváncsiság, hogy közelebbről megismerjem, ezért felvettem vele a kapcsolatot.

A Jakkel házaspár

Elkezdődött ismeretségünk, kaptam tőle egy meleg hangú levelet, melyben „lelket felemelő szíves beszélgetésre” invitált. Többször jártam nála gyöngyösi lakásában, ahol feleségével, Annával valóban barátságos fogadtatásban részesítettek.

Amikor először beléptem a Bartók Béla utcai házában udvarába, virágtenger fogadott életnagyságú szarvasszoborral, a falon domborművek sokaságával. Bent az épületben pedig az embernek olyan érzése támadt, mintha múzeumi tárlatba érkeztem volna.

Hosszasan beszélgettünk, feltárult előttem Jakkel Mihály gazdag életútja, színes egyénisége. Ez az ember annyi mindent átélt, hogy életének sok-sok epizódját összerakva elmondhatom: Jakkel Mihály élete, munkássága élő történelem. Élete folyamán sokféle munkakört betöltött, a munkán kívül pedig több minden mással is foglalkozott, és amibe belefogott, abban mindig a maximumot nyújtotta.

A gyöngyösi Koháry Gimnázium tanulójaként kiváló sportoló volt, atlétikában, talajtornában jeleskedett. 1947-ben a 200 méteres síkfutás Észak-Magyarország bajnoka volt. Gyöngyös város futballcsapatában többször játszott a Pusás-féle nagy csapat ellen.

1948-ban a Mátrában „Vízgát” néven nagy beruházás kezdődött, az építést végző vállalat alkalmazta Jakkel Mihályt, aki akkor érettségizett. A nagy

rőssel elindított beruházás hamarosan leállt, rájöttek, hogy „hiba van a kréta körül”, a víztározó gát soha nem épült meg. (Megjegyzés: a Vízgát néven szereplő erdészházban lakott később *Rakonczay Zoltán*, a mátrai főmérnök.)

1951–1953-ban sorkatonai szolgálatát töltötte (örmeisteri rendfokozatban), ahol felfigyeltek különös rajzkészségére, és a térképészeti részleghez osztották be.

Leszerelése után mozgalmas évek következtek, először a Gyöngyösi Váltógyárban helyezkedett el, ahol hamarosan ő lett a főpénztáros. Ez a munkakör nem tarthatott sokáig, mert amikor megnősült, megbízhatatlanná vált, fizikai állományba helyezték. Az ok: felesége „kulák lány” volt.

Villanyhegesztőként dolgozott ezután, és itt is, mint minden más munkakörben, ahova az élet sodorta, tökéletesen megállta helyét, rövidesen sztahanovista lett az akkori megnevezés szerint.

Következett 1956, elkezdődött élete talán legnagyobb megpróbáltatásainak időszaka. A forradalmi események aktív részese volt, a Váltógyár Munkástanácsának elnökévé választották. 1957 januárjában letartóztatják, 1957 májusában „a szocialista társadalmi rend elleni izgatás vádjával” elítélik, a Váci börtönben töltött egy év hat hónap után szabadul. A börtönévek alatt összehozza a sors *Kádas Gézával*, akit szintén a forradalomban való részvétele miatt ítélték négy év szabadságvesztésre.

Kádas igazi úszótehetség volt, aki az ötvenes években nagyon sok érmet (többek között Európa-bajnoki címet, olimpiai bronzot) szerzett, Eger város büszkesége volt. Az ereje teljében lévő fiatal embert a börtönévek igen megviselték, testileg-lelkileg összetört. Szabadulása után segédmunkásként dolgozott az egri Vízmű Vállalatnál, ahol addig igazgató volt. Betegeskedett, családi élete tönkrement.

Jakkel Mihály, aki cellatársa volt a börtönben, szabadulása után talpra állt, keményen elkezdett dolgozni, a gyöngyösi fűrészüzembe került gatter (keretfűrész) melletti segédmunkára. A fűrészüzem, az erdőgazdaság későbbi fagyártmányüzeme akkor az Észak-magyarországi Fűrészekhez tartozott, 1959-től a Mátrai Állami Erdőgazdasághoz kapcsolták, a Gyöngyössolymosi

A gyöngyösi gatter

Erdészet kezelésébe került. Jakkel hamarosan megtanulta a gatteros szakmát, teljesítményben túlszárnyalta az ottani gyakorlott dolgozókat.

A Gyöngyössolymosi Erdészet vezetője akkor *Bartucz Emil* volt, aki személyesen győződött meg Jakkel Mihály kiemelkedő teljesítményéről, amit addig nem akart elhinni.

Mihály – Misi bácsi – kapcsolata az erdészettel és a faiparral tulajdonképpen ezzel a munkakörrel kezdődött, és valahol itt kezdődik a fának és a faragó művészetének szeretete. Ettől kezdve munkakörei az erdészethez kapcsolódtak. Továbbképzzi magát, elvégzi a szegedi Erdészeti Technikumot.

A fűrészüzemben szerzett gyakorlati ismeretekkel 1969-ben már a Gyöngyösorszi Tsz fűrészüzemének vezetője. 1970-től kezdve erdőfelügyelő a Mátrában, főnöke *Miklósi Lajos*, az ottani felügyelőség vezetője.

Jakkel elmondta, hogy amikor *Besenyei János* igazgatónál jelentkezett felvételre, megmondta, hogy ő 56-os börtönviselt ember, a főnök közölte vele, hogy nála a szakmai munka számít. Továbbképzzi magát, Sopronban, Budapesten mérnöki továbbképző tanfolyamokat végez.

Tíz év felügyelői munka után vámosgyörki, viszneki, tarnaörsi, tarnaméri téveszknél, majd a Gyöngyösi Állami Gazdaságnál erdészeti vezető. Ezekben a munkakörökben mintegy 5000 hektár erdőtelepítést végzett, előkészítette, a kivitelezést megszervezte, irányította. A terveket is maga készítette.

Az erdészeti munkálatok mellett egyre inkább megmutatkozik nála a művészi tehetség. Rajzkészsége, festőtehetsége már a középiskolában kitűnik, a katonai szolgálat alatt folytatódik.

Később megjelennek faragványai, faszobrász munkái, és tulajdonképpen

ebben teljesedik ki életműve, a mindmáig tartó hatalmas művészi munkássága, a kisebb díszítőelemektől az egész falat betöltő óriási domborművekig.

Művészi alkotásai egyre szaporodtak, részt vett különböző kiállításokon, ismertté vált nem csak a térségben, hanem a határon túl is.

Műveivel ott volt a Plovdivi Vadászati Világkiállításon, Brünnbén, a nemzetközi vadászkiállításon.

A megrendelések sokasodtak, erdészeti munkái mellett ezt már nem győzte, 1985-től önálló faszobrászként dolgozott, ettől kezdve egész életét a művészetnek szentelte. Vállalatok, intézmények, szállodák, önkormányzatok, magánszemélyek megrendeléseit igyekezett szinte látástól vakulásig tartó kemény munkával teljesíteni.

Az Egererdő központi épületében kiállított faragványok közül egy erdei jelenetet ábrázoló domborművét láthatjuk (lenti kép).

Domborműveinek témái az erdészeti mellett sokrétűek, műveiben megjelennek történelmi események, szerepet kap a szőlő és a bor és még sok minden más.

Munkásságát mindvégig áthatotta a nemzeti gondolat, lakásában a falfelületeken helyet kapnak a magyar múlt kiemelkedő személyiségei, ezeknek egyike a Kossuth-dombormű

A domborművek mellett bútorokat is készített faragványokkal díszítve.

Ezek közül az egyik legnagyobb a Telki Erdőgazdaság részére készített komplett irodabútor vadászjelenetekkel, amelyet nemrég elhunyt kiváló szenior társunk, *Tollner György* rendelt meg.

Jakkel Mihály életében fontos szerepet játszott a vadászat, erről tanúskodik a domborművein megjelenő sok-sok vadászjelenet és a lakásának falait díszítő trófeagyűjtemény.

Kossuth

A trófeaalátéteket természetesen maga készíti, ezek mindegyike önmagában egy-egy mestermunka. A domborművek készítésének hallatlan nagy munkája mellett Jakkel Mihály 1990-től kezdve fontos szerepet játszott Gyöngyös város kultúrájában. Négy cikluson keresztül képviselő volt, hosszú ideig a Gyöngyösi Városszépítő és Védő Egyesület elnökeként munkálkodott a város történelmi emlékeinek megőrkítésében, szobrok, emlékművek, történelmi alkotások létrehozásának meg-

Részlet a trófeaajteményből

Rákóczi-emléktábla

szervezésében. Ezek közül az egyik kiemelkedő alkotás a 300. évfordulóra elkészített Rákóczi-szobor, amelyet hatalmas kötömbre helyeztek el emléktáblával a Könyves Kálmán téren.

Jakkel Mihály nevéhez fűződik a trianoni tragédiára emlékeztető Országzászló újbóli felállítása Gyöngyösön. Az ő felvetésére – akkor a Városszépítő Egyesület elnöke volt – készült el mintegy két évtized elteltével az eredeti szobor hű másolata. A harmincas években az ország sok településén készítették országzászlót – többek közt Egerben is –, a gyöngyösit 1933-

ban állították fel, 1953 után lebontották. A felújított emlékművet június 4-én, Trianon évfordulóján leplezték le.

Az itt bemutatott művek – nyugodtan mondhatjuk: művészi alkotások – csak töredékét jelentik a gazdag életműnek, melyet élete során sok-sok díjjal ismertek el:

- Művészeti díj (Gyöngyös, 1990)
- Hazáért és Szabadságért '56 Emlékérem (1991)
- Millenniumi vadászérem (2000)
- Podmaniczky-díj (2000)
- dr. Puky Árpád-érem (2002)
- Hubertus Kereszt aranyfokozat (2007)
- Magyar Vadászatért Érdemérem (2010)
- Vitézi Rend Érdemkereszt (2016)
- Emlékplakett '56-os Szövetség (2017)
- Ex Libris Díj (2018)

2004-ben Gyöngyös Város Díszpolgára címmel ismerték el azt a fáradhatatlan munkálkodást, amelyet évtizedeken keresztül kifejtett a város érdekében. Mindezt fáradtságot és időt nem kímélve vitte véghez, ehhez fontos volt számára a családi háttér. Felesége, aki maga is művészlélek, hímzéseivel részt vett férje kiállításain, teljes szívvel támogatta férje munkásságát, és biztosítja ma is a nyugodt alkotói légkört.

A művészi hajlam megmutatkozik a család többi tagjánál is, gyermekei, unokái főleg az ének és zene területén képezték magukat, és ezt magas színvonalon művelik.

Számomra öröm, hogy bepillanthatam a család életébe, és megismerhettem ennek a kiváló embernek eseménydús életét és munkásságát.

Wágner Tibor
okl. erdőmérnök

